

میدان؛ زیر ذره بین

رژیم صهیونیستی در جنگ ۶ روزه (۱۹۶۷) که در آن نزدیک به ۸۰۰ نفر کشته و ۱۵ نفر اسیر و در جنگ ۳۳ روزه (۲۰۰۶) که در آن ۱۲۰ نفر کشته و دو تن اسیر شدند، بهتر خود را نشان می دهد. با این حال نباید اهمیت عملیات طوفان الاقصی و پیامدهای آن را به همین مسئله خلاصه کرد و باید از زوایای گوناگون به این موضوع نگریست؛ چراکه این عملیات علاوه بر تأثیرپذیری بر معادلات داخلی رژیم صهیونیستی و نوع کنشگری بازیگران منطقه ای، معماری ژئوپلیتیکی خاورمیانه و روندهای موجود منطقه ای را تغییر می دهد که چنین امری تماماً بر امنیت ملی این رژیم تأثیر خواهد گذاشت.

امیررضا مقومی

کارشناس مطالعات غرب آسیا

علل و زمینه های آغاز عملیات طوفان الاقصی

با اینکه حماس، علت آغاز جنگ را هتک حرمت مسجد الاقصی و ظلم به فلسطینیان در قدس و کرانه باختری عنوان کرده است، اما به نظر می رسد اهداف حماس و گروه های مقاومت فراتر از این ها باشد. از این روی یکی از مهم ترین و شاید اصلی ترین دلیل انجام چنین عملیاتی در زمان حاضر، تبدیل مسئله فلسطین به موضوع اول جهان اسلام و به حاشیه راندن روند عادی سازی کشورهای منطقه و به ویژه عربستان بوده باشد. با آغاز عادی سازی کشورهای عربی در قالب پیمان ابراهیم از سال ۲۰۲۰ و این انگاره که بدون حل موضوع فلسطین می توان عادی سازی روابط میان رژیم صهیونیستی و کشورهای عربی را محقق کرد، آرمان فلسطین بیش از پیش اولویت خود را در سیاست خارجی کشورهای منطقه و فرمانطقه از دست داد.

بر همین اساس، حماس و گروه های مقاومت فلسطین با این ادراک که روند عادی سازی سرعت بسیاری گرفته و به ایستگاه عربستان رسیده است، با شعله ور کردن چنین جنگی آن هم با این ابعاد، به دنبال به حاشیه راندن روند عادی سازی و حتی مقابله با آن بودند. افزایش مرادوات عربستان سعودی با رژیم صهیونیستی (سفر رسمی وزرای اسرائیل به عربستان)، مصاحبه اخیرین سلمان با فاکس نیوز در خصوص عادی سازی روابط با رژیم صهیونیستی (Weissert, ۳^{xv}) و همچنین اخباری مبنی بر اینکه تا بهار ۲۰۲۴ روابط عادی خواهد شد (Reuters, ۳^{xv}) نکاتی است که می توان در چرایی عملیات طوفان الاقصی به آن توجه کرد.

به دنبال چنین امری، مطرح شدن پروژه های کریدوری و تشکیل نظم نوینی در غرب آسیا با مشارکت محوری رژیم صهیونیستی، حماس و دیگر گروه های مقاومت را به این نتیجه رساند که عادی سازی روابط عربستان با اسرائیل، شبیه به عادی سازی امارات با رژیم صهیونیستی نخواهد بود و به ثمر رسیدن آن می تواند پیامدهای بسیار گسترده و عمیقی بر آینده فلسطین و منطقه داشته باشد و عملاً آزادی عمل آنان را محدودتر کند. البته افزایش اقدامات تهاجمی رژیم صهیونیستی و ایالات متحده در غرب آسیا و ضرورت توقف آن و همچنین

رژیم صهیونیستی نخستین باری نیست که هدف حمله فرار می گیرد، با این حال، عملیات طوفان الاقصی به لحاظ قدرت و به این لحاظ که

مطلقاً برای دستگاه های اطلاعاتی (موساد، امان و شاباک) رژیم صهیونیستی قابل پیش بینی نبود، بی سابقه بود. طوفان الاقصی، شکست اطلاعاتی-امنیتی بزرگی برای رژیم صهیونیستی به حساب می آید که در شکوه داشتن دستگاه امنیتی- نظامی قدرتمند و شکست ناپذیر غوطه ور شده بود و همین امر نیز بسیاری از بر ساخته هایی که در مورد رژیم صهیونیستی شکل گرفته بود را تغییر خواهد داد. سال ها بود که رژیم صهیونیستی مورد حمله زمینی طرف مقابل قرار نگرفته بود و عمده درگیری های آن با گروه های فلسطینی در حملات راکتی و موشکی خلاصه می شد. اما عملیات طوفان الاقصی تمامی این موارد را تغییر داد؛ به گونه ای که رژیم صهیونیستی عملاً تحت حمله زمینی نیروهای فلسطینی قرار گرفت و حتی به مدت چند روز، برخی از مناطق فلسطین اشغالی به سیطره نیروهای مقاومت فلسطینی درآمد و راهبردهای نظامی رژیم صهیونیستی، از جمله «جنگ تهاجمی و کشاندن جنگ به سرزمین دشمن»، علیه خودش استفاده شد.

آخرین باری که کشوری توانسته بود به صورت آشکار و همه جانبه به فلسطین اشغالی حمله کند و برای مدتی (هرچند اندک) در سرزمین های اشغالی حضور یابد، به جنگ یوم کیپور (۱۹۷۳) بازمی گردد که در آن چند کشور عربی به رهبری مصر و سوریه توانستند وارد سرزمین های اشغالی شوند که البته در نهایت نیز شکست سختی متحمل شدند.

این در حالی است که ظرفیت و توانایی یک گروه نظامی که به مدت ۱۷ سال تحت محاصره است با توانایی چند کشور بزرگ عربی، به هیچ عنوان برابر نیست که همین امر اهمیت طوفان الاقصی و عملیات مبارزان فلسطینی را بیشتر و جهانیان را متحیر می کند. تأثیر این عملیات به حدی است که «کوبی مایکل» از تحلیلگران ارشد رژیم صهیونیستی می نویسد: «حمله حماس نه تنها غافلگیرکننده و در نتیجه شکست های عظیم اطلاعاتی و عملیاتی است، بلکه دارای هزینه های بسیاری است که از آن چیزی که به نظر می رسد، فراتر است و برای سالیان متمادی در حافظه ملی اسرائیل خواهد ماند.» (Michael, ۳^{xv})

بر همین اساس نیز عملیات طوفان الاقصی را می توان بزرگ ترین، مهم ترین و پرتیرترین عملیات گروه های فلسطینی و کشورهای عربی علیه رژیم صهیونیستی از زمان موجودیت این رژیم دانست که بسیاری از مقامات ارشد اسرائیل نیز به آن اشاره کرده اند. عملیاتی که تاکنون به کشته شدن بیش از یک هزار و ۲۰۰ صهیونیست و اسیر شدن نزدیک به ۲۵۰ نفر انجامیده است. یکی از مؤلفه های اهمیت این عملیات، در تلفات گسترده صهیونیست ها نهفته است که این مسئله با بررسی تلفات

